

TOGO BİLGİ NOTU

MART
2022

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

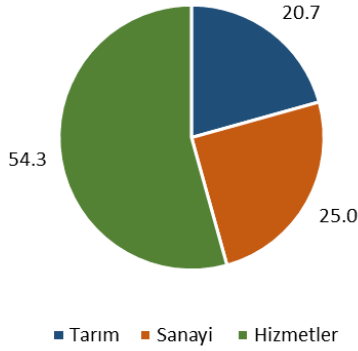
GÖSTERGE	DEĞER	2019	2020	2021 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	7,2	7,6	8,5
Büyüme	%	5,5	1,8	4,8
Nüfus	Milyon Kişi	8,1	8,3	8,5
Kişi Başı Gelir	USD	893	916	1.000
Enflasyon	%	0,7	1,8	2,7
İşsizlik Oranı	%	3,7	3,9	4
Cari Denge / GSYH	%	-0,8	-1,5	-2,7
Bütçe Dengesi / GSYH	%	3,6	-4,6	-3,7
İhracat	Milyar USD	1,0	1,0	1,0
İthalat	Milyar USD	2,0	2,2	2,3

Kaynak: IMF KEG Ekim 21, Fitch Connect, Trademap, ILO, Togo İstatistik Ofisi

1. TOGO EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Sektörlerin GSYH Payları (%)

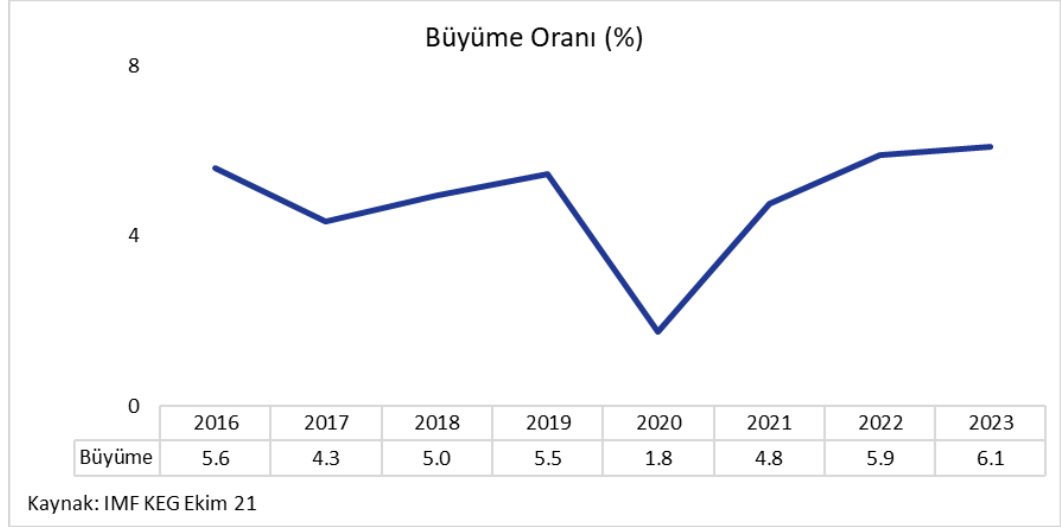
Kaynak: Dünya Bankası, 2020

Afrika kıtasının en küçük ülkelerinden biri olan Togo, 19. yüzyıl ortalarında Alman, Birinci Dünya Savaşı'na kadar İngiliz ve Fransız sömürgesi olmuş, bağımsızlığını 1960'ta kazanmıştır. Ekonomisi tarımsal üretime dayalı ülkede manyok, mısır, yer elması, yağ palmiye, sorgum, bezelye, pirinç ürünleri yoğunlukla yetişmektedir. Nüfusunun %60'ı kırsal kesimlerde yaşarken kakao çekirdekleri, kahve, karite fıındığı, pamuk ile palmiye çekirdekleri ihracatları ülkeye giren dövizin önemli kısmını oluşturmaktadır. Kıyı şeridine rağmen denizciliğin iç talebe yönelik yapıldığı ülkede tropikal iklim hayvancılık sektöründeki gelişimi sınırlamaktadır.

Küçük bir ülke olmasına rağmen fosfat rezervi bakımından zengin olan Togo'da sınırlı da olsa altın ve elmas da çıkarılmaktadır. Sanayinin milli gelirdeki payı %25 seviyesinde olduğu ülkede gıda, tekstil, giyim, içecekler ve kauçuk imalatı sektörleri yapılmaktadır. 2019 yılında 900 bine yakın turist ağırlayan ülke 2020 yılında salgının etkisiyle 500 binin altında misafire ev sahipliği yapmıştır.

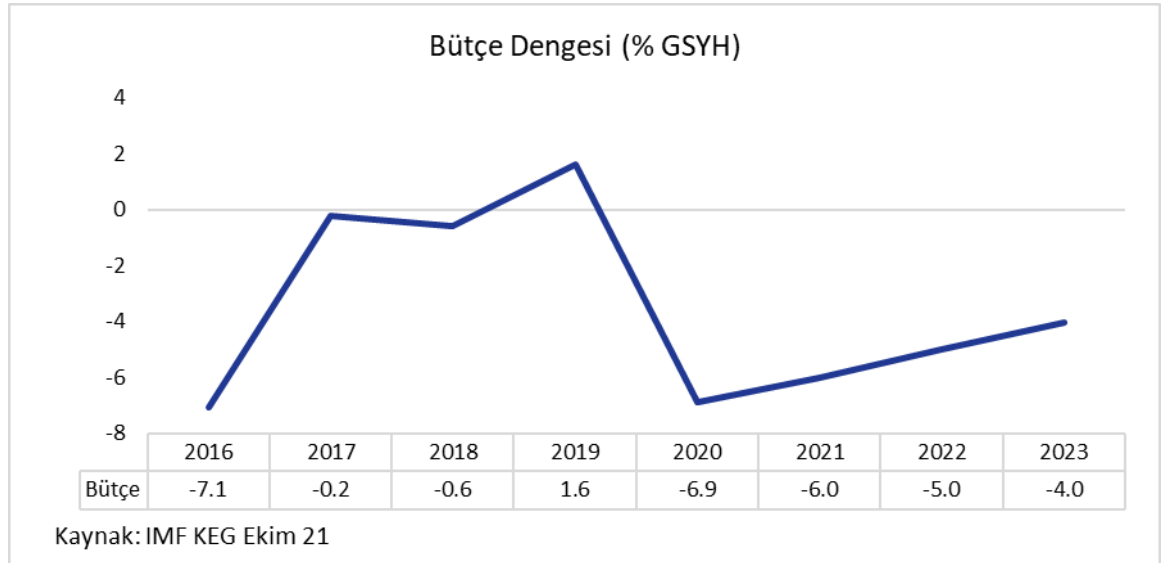
2010 ile 2019 yılları arasında yılda ortalama %5,7 büyüyen ülke IMF tahminlerine göre 2020 yılında salgının etkisiyle %1,8 büyümüştür. Afrika Kalkınma Bankası verilerine göre, 2020 yılında büyüme oranı %0,4 olurken ekonomideki yavaşlamada doğrudan yabancı ve portföy yatırımlarının azalması ile yurtdışında yaşayan Togoluların transfer gelirlerinin düşmesi etkili olmuştur.

IMF tahminlerine göre, 2021 yılında %4,8 büyüdüğü tahmin edilen ülkenin ilerleyen dönemde salgın öncesindeki seviyelerinin de üzerinde büyüyeceği öngörülmektedir. Afrika Kalkınma Bankası tarafından görünümü ise 2021 yılında %4,3, 2022 yılında ise %5,6'lık büyüme oranlarının yakalanacağı yönündedir.

2. BÜTÇE DENGESİ

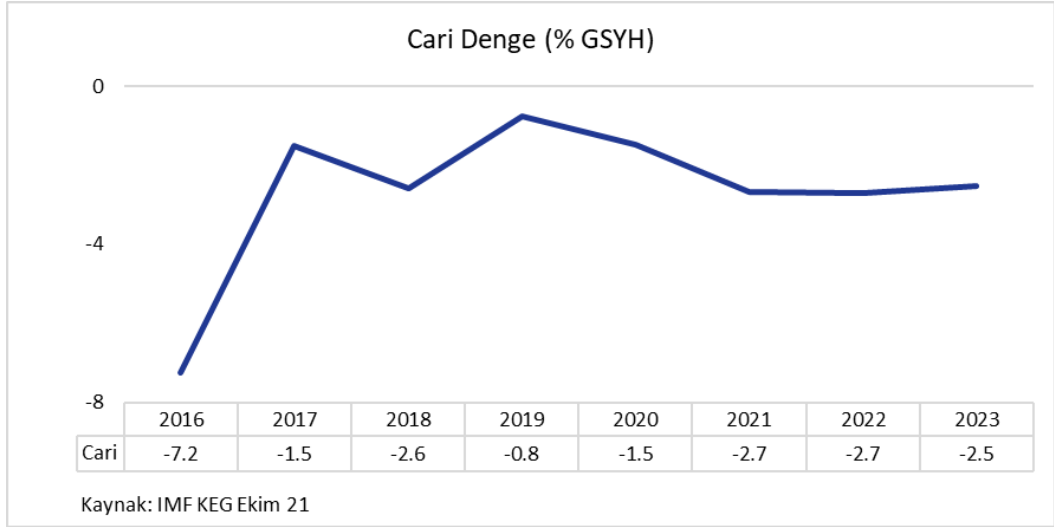
Togo bütçesi genellikle açık vermektedir. 2016 yılında GSYH cinsinden %7,1 açık verdikten sonra mali sıkılaşma neticesinde 2019 yılında %1,6 fazla verilmiştir. 2019 yılında bütçe fazlası verilmesinde vergi gelirlerinin %5 artması aynı zamanda giderlerin %8 civarında azalması etkili olmuştur. 2020 yılında salgının patlak vermesiyle kamu harcamaları bir önceki yıla göre %48 artarken gelirler aynı dönemde %5 gerilemiş, bütçe açığı GSYH cinsinden %6,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Kamu borcu 2016 yılında GSYH cinsinden %70 seviyesindeyken 2019 yılında %52'ye kadar düşmüş, Kovid-19 salgını ile 2020 yılında tekrar %60'a ulaşmıştır.

3. CARİ DENGE

Togo cari dengesi, dış ticaretin etkisiyle açık vermektedir. Birincil gelir dengesi, yurtdışında yaşayan Togolu vatandaşların ülkelerine getirdikleri transferler ile yurtdışı bağışlar cari dengenin düzelmesinde etkili olmaktadır. 2016 yılında milli gelire oranla %7,2 açık veren ülke takip eden dönemde cari açığı azaltmada başarılı olmuştur. Dış ticaret açığının azalması cari dengedeki düzelmede etkili olurken 2020 yılında salgınla 100 milyon USD, milli gelire oranla %1,5 açık verilmiştir.

4. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yanlar : Togo, Union Economique et Monétaire Ouest Africa üyesidir. Üye ülkelerin kullandığı Batı Afrika CFA frangının avroya sabit olması enflasyonun düşük seviyelerde kalmasında etkilidir. Çok taraflı kuruluşlarla çalışması, politika çıpası gerektiğinde ve mali/dış yardımlara ihtiyaç duyulduğunda gerekli güveni sağlamaktadır. Lome'deki doğal derin su limanı, ülkenin kendisini bölgesel bir ulaşım merkezi olarak kurma hedefi için iyiye işaret etmektedir.

Zayıf Yanlar: Togo'nun ekonomisi büyük ölçüde tarıma bağlı olup bu durum onu dışsal şoklara maruz bırakmaktadır. Cari ve mali hesaplardaki büyük açıklar, ülkenin iç kaynaklarını kullanarak yatırım yapabilmesini sınırlamakta, yüksek dış borç yükü oluşmasına yol açmaktadır.

Fırsatlar: Hükümetin son yıllarda ulaşım altyapısına büyük yatırımlar yapması bir dizi endüstrinin, özellikle de yük taşımacılığı ve tarım, rekabet gücünü artıracaktır. Nüfusun çoğunluğunun gelir için dayandığı tarımsal üretimin getirisi çok düşüktür. Bunun sonucu olarak, teknik ve girdilerde önemli iyileştirme fırsatları bulunmaktadır. İş ortamındaki son gelişmeler, önümüzdeki dönemde özel yatırım girişlerini artırabilir.

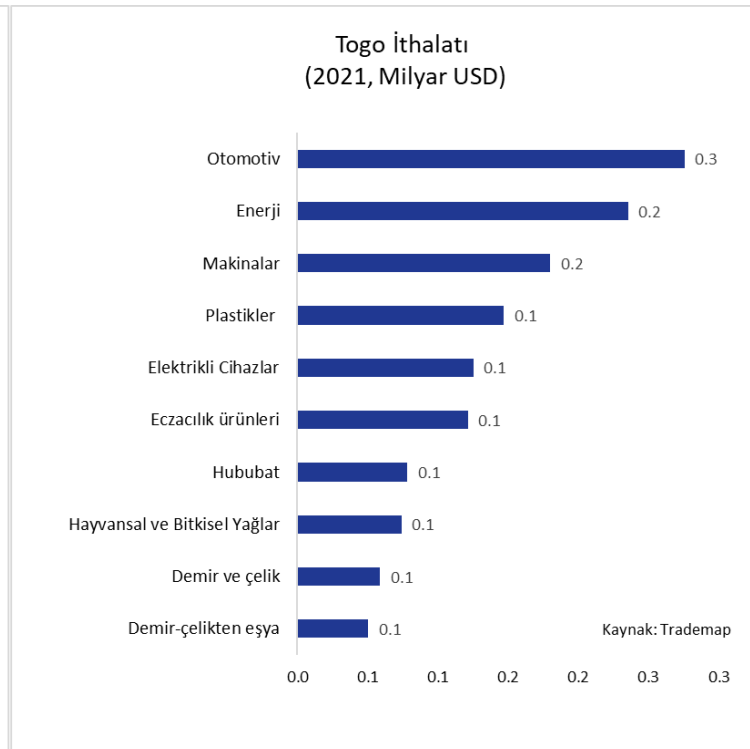
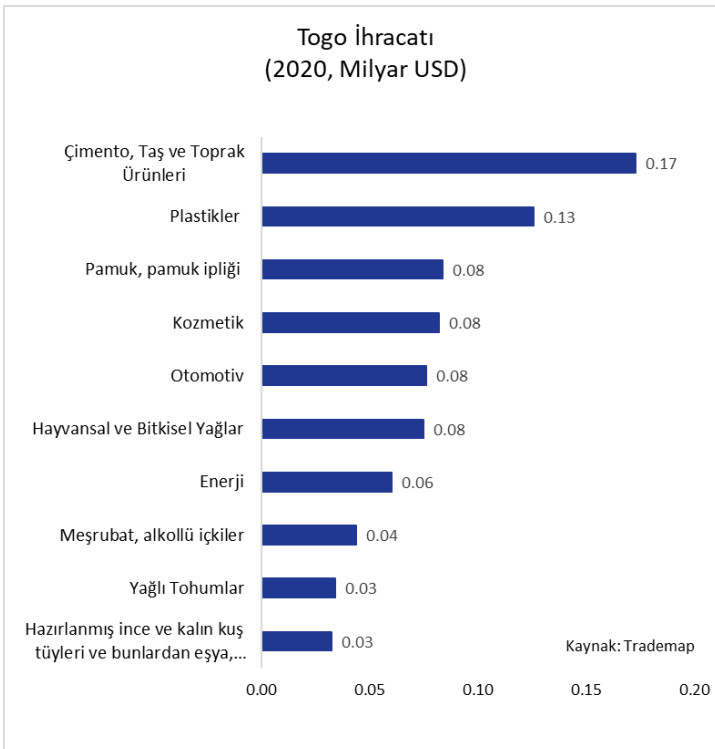
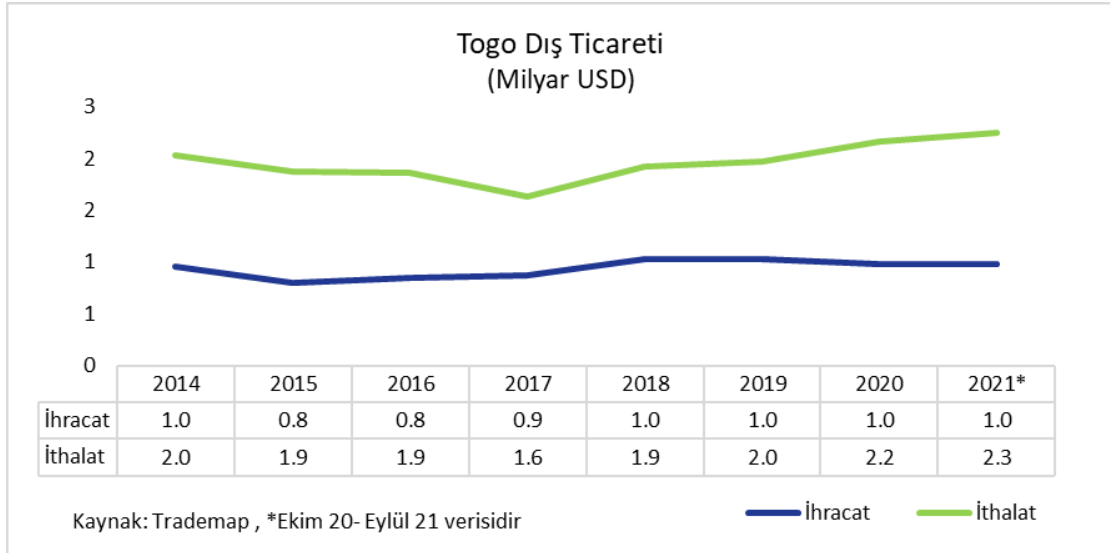
Tehditler: Yüksek borç yükü, ekonominin daha fazla teşvik gerektirmesi durumunda genişletici maliye politikasını yürürlüğe koyma kapasitesi sınırlar. Gine Körfezi'nde artan korsanlık faaliyetleri, denize kıyısı olmayan komşuları için bir ulaşım merkezi olma hedefinde olan Togo için risk taşımaktadır.

5. DIŞ TİCARETİ

Togo dış dengesi genellikle açık vermektedir. 2020 yılında salgının etkisiyle Togo ihracatı bir önceki yıla göre %4 azalarak 1 milyar USD seviyesinde seyrederken ithalatı %10 artarak 2,2 milyar USD olmuştur. Bu dönemde kaydedilen 1,2 milyar USD'lik açık son yıllarda Togo'nun en büyük dış ticaret açığı olarak kaydedilmiŐtir.

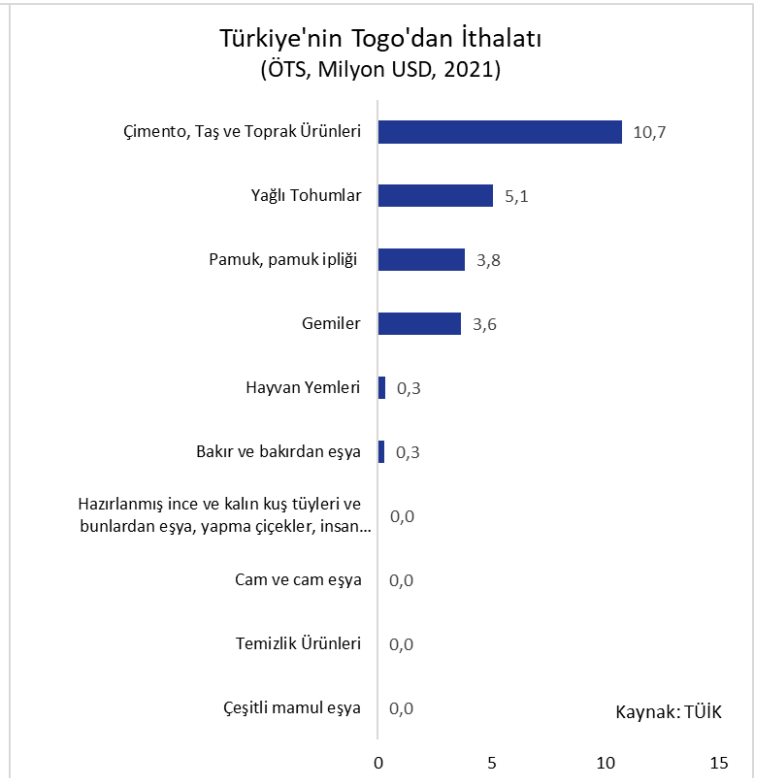
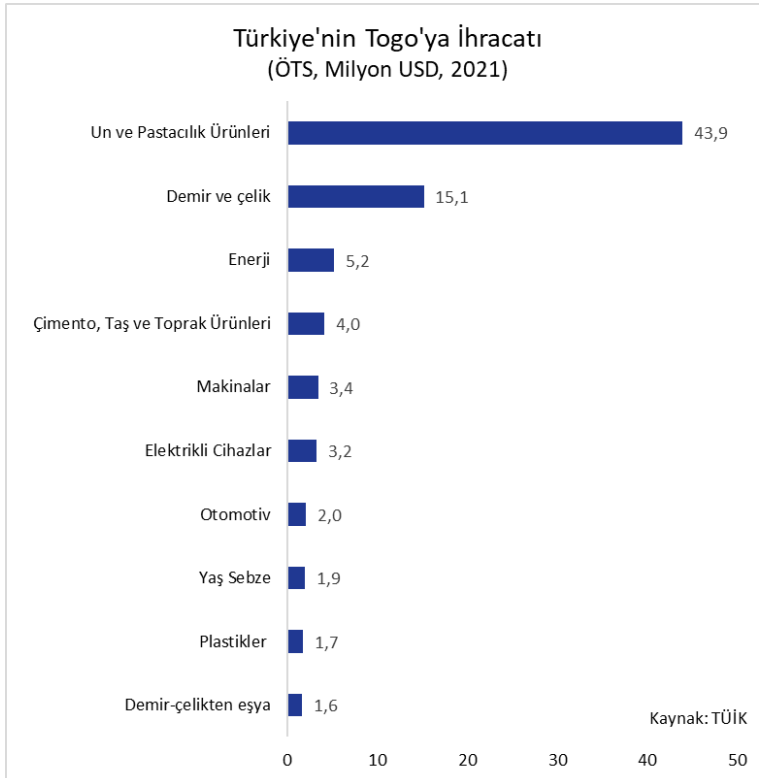
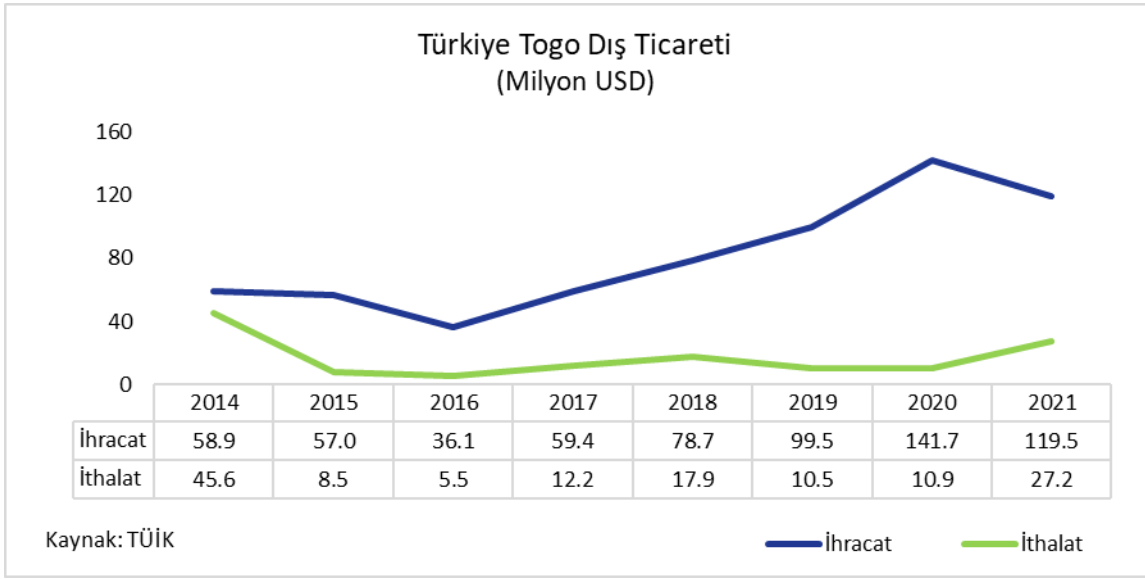
Ekim 2020 ile Eylül 2021 arasındaki 12 aylık dönemde Togo'nun ihracatı bir önceki yıla göre sabit seyrederek 1 milyar USD olurken aynı dönemde ithalatı %4 artarak 2,3 milyar USD seviyesine yükselmiŐtir.

Togo'nun ihracatında imento, taŐ ve toprak ürünleri, plastikler ve pamuk sektörleri, ithalatında ise otomotiv, enerji ve makinalar sektörleri öne çıkmaktadır.

6. TÜRKİYE-TOGO TİCARETİ

Türkiye, Togo ile ticaretinde net ihracatçıdır. İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 2020 yılında 153 milyon USD ile rekor kırarken 2021 yılında bu rakam 147 milyon USD seviyesine gerilemiştir. Türkiye'nin Togo'ya ihracatında un ve pastacılık ürünleri ile demir çelik sektörleri, Türkiye'nin Togo'dan ithalatında ise çimento, yağlı tohumlar, pamuk sektörleri öne çıkmaktadır.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr